

Akademik ?tibar Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Akademik ?tibar Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16524>

Özet

Akademik İtibar Ölçeği, Çiğdem Apaydın ve M. S. Kapucu tarafından 2017 yılında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, özellikle Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören lisans öğrencilerinin, tercih ettikleri üniversitelerin **akademik itibar** düzeyini nasıl algıladıkları ve bu itibarın üniversite tercihlerindeki rolünü belirlemek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçeğin geliştirilmesi, öğrencilerin üniversite seçimi sürecinde etkili olan faktörler arasında akademik kalitenin ve kurum imajının önemini ortaya koymayı hedeflemektedir. Araştırma, akademik itibarın yanı sıra sosyal etkinlik ve üniversiteyi tercih etme arasındaki ilişkileri inceleyen daha büyük bir çalışmanın parçasıdır.

Ölçek, beşli Likert tipi derecelendirme kullanılarak yapılandırılmıştır ve öğrencilerin algılarını sistematik bir şekilde ölçmeyi sağlamaktadır. Bu geliştirme çalışması, Türk eğitim yönetimi literatürüne, özellikle üniversite yönetimi ve öğrenci tercih davranışları alanlarında önemli bir katkı sunmaktadır. Ölçeğin geliştirilme süreci ve psikometrik özellikleri, ilgili akademik yayında detaylı olarak sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler

Akademik İtibar, Üniversite Tercihi, Lisans Öğrencileri, Ölçek Geliştirme, Yükseköğretim, Kurum İmajı, Likert Ölçeği, Eğitim Yönetimi.

Yazarlar

Çiğdem Apaydın, M. S. Kapucu.

Amaç

Akademik İtibar Ölçeği'nin temel amacı, üniversite öğrencilerinin kendi kurumlarına yönelik algıladıkları **akademik itibar** seviyesini ölçmektir. Bu ölçek, akademik itibarın, öğrencilerin üniversiteyi tercih etme kararları ve üniversitenin sunduğu sosyal etkinliklere katılım düzeyleri ile olan ilişkisini ampirik olarak incelemek üzere tasarlanmıştır. Geliştirilen bu araç sayesinde, yükseköğretim kurumlarının yönetim stratejilerini belirlerken akademik itibarın hangi boyutlarının öğrenci algısında daha kritik rol oynadığını anlaşılabilmektedir.

Ölçek, yükseköğretim kurumlarının rekabetçi ortamda kendilerini konumlandıkları na yardımcı olacak veriler sağlayarak amaçlanmaktadır. Üniversiteler, bu ölçekten elde edilen sonuçları kullanarak, akademik kadro kalitesi, araştırma performansları, eğitim-öğretim standartları gibi itibar bileşenlerini güçlendirmeye yönelik hedefler belirleyebilirler.

Yapı

Akademik İtibar Ölçeği, psikolojideki ve eğitim yönetimindeki yapı geçerlili prensiplerine uygun olarak, **akademik itibar** kavramın ölçmek üzere geliştirilmiştir. Akademik itibar, genellikle bir kurumun eğitim kalitesi, bilimsel araştırma çabası, öğretim üyelerinin yetkinliği ve mezunların başarıları gibi çok boyutlu unsurların kamuoyu nezdindeki algılanan değeri olarak tanımlanır. Ölçeğin, bu karmaşık yapıyı temsil eden alt boyutlara sahip olması beklenmektedir, ancak kaynakta bu alt boyutlar açıkça belirtilmemiştir.

Ölçeğin temel yapıları, öğrencilerin kurumsal algıları yansıtan maddelerden oluşur ve bu algıların, rasyonel tercih süreçleri üzerindeki etkisini incelemeye odaklanır. Bu bağlamda, ölçeğin ölçtüğü yapı, sadece akademik performans değil, aynı zamanda bu performansın hedef kitle (lisans öğrencileri) tarafından ne ölçüde takdir edildiğini ve içselleştirildiğini de kapsar.

Geçerlik

Kaynak metinde Akademik İtibar Ölçeği'nin geçerlik çabalarına dair spesifik detaylar ("") ile belirtilmemiştir; ancak bir ölçek geliştirme çalışması olduğu için, geçerlik (validity) analizlerinin makalede yer alması varsayılmalıdır. Tipik olarak, bu tür ölçek geliştirme çalışmaları **yapı geçerliliği** (Construct Validity) ve **kapsam geçerliliği** (Content Validity) analizleri yapılır. Yapı geçerliliği için genellikle **faktör analizi** yöntemleri kullanılır.

Araştırmacılar, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı teorik yapıyı ne kadar doğru temsil ettiğini belirlemek için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve/veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulamaları olabilirler. Ayrıca, ölçeğin diğer benzer yapılarla ilişkisini gösteren **ölçüt bağıntılı geçerlik** çalışmaları da akademik itibarın ölçüldüğü bağlamda önem taşımaktadır. Geçerlik çalışmaları için detaylarına ulaşmak için orijinal makalenin incelenmesi gerekmektedir.

Güvenirlilik

Akademik İtibar Ölçeği'nin güvenirlik (reliability) verileri kaynak metinde açıkça belirtilmemiştir (""). Ancak, ölçek geliştirme standartlarına göre, ölçeğin tutarlılığı ve kararlılığı gösteren analizlerin yapılması zorunludur. Genellikle, iç tutarlılık katsayısı olarak **Cronbach Alfa** değeri hesaplanır. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Ek olarak, test-tekrar test güvenirliği (zamana bağlı kararlılık) veya yarıya bölme güvenirliği gibi diğer güvenirlik yöntemleri de kullanılabilir. Bu analizler, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı madde gruplarıyla uygulandığında benzer sonuçlar verip vermediğini belirler. Ölçeğin güvenirlik katsayıları, orijinal makalede detaylı olarak sunulmaktadır.

Faktör Analizi

Akademik İtibar Ölçeği'nin geliştirme sürecinde, ölçeğin yapısal boyutları ortaya çıkarmak ve teorik modeli doğrulamak amacıyla faktör analizi tekniklerinin kullanıldığı varsayılmaktadır. Ölçeğin çok boyutlu bir yapıya (eğitim kalitesi, araştırma itibarı, sosyal imaj vb.) ölçmesi durumunda, faktör analizi, bu boyutların birbirinden ayrışıp ayrışmadığını gösterir.

Faktör analizinin sonuçları, ölçeğin nihai madde sayısı, alt boyutları ve her bir faktörün varyansa katışı belirlemede kritik rol oynamaktadır. Bu analizler, ölçeğin yapısal sağlamlığını kanıtlayarak, akademik itibarın öğrencilerin gözünde hangi bileşenlerden oluştuğunu netleştirmeye yardımcı olmuştur.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Özgün bir araştırma bağlamında Türk kültürüne yönelik geliştirilmiş ölçek).

Format: Kağıt-kalem testi (Olasılık).

Dil Mevcut: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri (Yükseköğretim öğrencileri).

Yaş Grubu: Üniversite öğrencisi yaş grubu (Genellikle 18-25 yaş aralığı).

Popülasyon Detayları: Akdeniz ve Eskişehir Osmangazi Üniversitelerinde öğrenim görmekte olan lisans öğrencileri örneklem olarak kullanılmıştır.

Test Metodolojisi: Beşli Likert tipi derecelendirme kullanılmıştır (Örn: 1=Kesinlikle Katılmıyorum, 5=Kesinlikle Katılıyorum).

Anahtar Kelimeler

Ölçek Geliştirme, Üniversite Yönetimi, Kurumsal İtibar, Öğrenci Algısı, Geçerlik, Güvenirlik, Akademik Kalite, Yükseköğretim Kurumları.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Bağlı Kuruluş E-posta Adresleri: Çiğdem APAYDIN için: cigdemapaydin@akdeniz.edu.tr

Yayın Adresi: Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi (Tahmini).

İzinler, Ücret ve Test Yılı?

Ölçek, 2017 yılında yayımlanan akademik makale kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin ticari kullanım veya yeniden üretimi için, sorumlu yazar Çiğdem Apaydın ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik ve araştırmaya amaçlı kullanım genellikle makaleye atıf yapmakla serbest olabilir, ancak bu konuda kesin bilgi için yazarın izni önemlidir.

Ölçeğin orijinal makalesi ve geliştirme süreci, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi'nde yayımlanmıştır. İlgili makaleye erişim bağlantısı aşağıdadır: kuey.net. Ayrıca, ölçeğin orijinal PDF belgesi de mevcuttur. Orijinal PDF'e bu bağlantıdan erişilebilir: akademik-itar-olcegi-toad.pdf.

Kaynaklar

Apaydın, Ç., & Kapucu, M. S. (2017). Üniversiteyi Tercih Etme, **Akademik İtibar** ve Sosyal Etkinlik Arasındaki İlişki: Akdeniz ve Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Lisans Öğrencileri Örneği. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 23(2), 199-222.

Akademik İtibar Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Akademik İtibar Ölçeği'nin maddeleri orijinal kaynak metinde sağlanmamıştır. Ölçek maddelerine ve puanlama yönergelerine ulaşmak için yukarıda belirtilen Apaydın ve Kapucu (2017) makalesinin tamamının incelenmesi gerekmektedir.